

Крсте Петков Мисирков

12. VIII 23.

С. Постол (сега) во моето детство беше мифик на двајца турски бегови и еден Евреин милионер Саул Моџијано.

Постолското земјиште по својата големина беше второ во селата Пазарска (Ениџевардарска) кааза и му отстапуваше само, колку што можам да си спомнам, на земјиштето на с. Кариотина, за којшто не знам точно дали беше во Славината или во Поле. Поскоро ќе да е првото. Земјиштето на гр. Пазар, како и на сите други села од околината, како што реков, му отстапуваа по големина на постолското. Тоа се состои од кџр (повоќето) и од поле (помалцето). Во него вклучувахе и дел од блатото (езерото) до реката што се викаше Постолското Блато. Тоа блато (езерото) се викаше уште и Големото Блато, за разлика од Малото Блато што го составуваше горниот, т.е. северниот крај на Постолското Поле, и на исток преминува на земјиштето на с. Долната Маала или Долно Куфалово.

Границата на постолското земјиште, кога ќе почнеме од реката среќ Големото Блато (Низ Езеро), оди вака: на југ од реката, на исток тоа граничи со Зорбовското Блато и Поле, со земјиштето на с. Дол-

* Статијата под истиот наслов е објавена во в. „Илинден“, III, 23, 26, VIII 1923, 2.

ОДБРАНИ СТРАНИЦИ

485

но, Средно, Горно Куфалово, Авадница, на север со земјиштето на с. Грушеви, на запад со оние на с. Аларе, Чаушлија и Киркалово, а којшто граничи и во Блатото (Големото) до реката. Од покажаната граница се гледа дека земјиштето на с. Постол има поголема должина од север на југ, отколку од исток на запад. Од селата соседни на Постол само Зорбата, Ланчево и Киркалово, коишто се наоѓаат крај езерото, се полски, сите други се кџрски, следствено и Постол е првенствено кџрско село. Тоа се гледа не само од преовладувањето на карот над полето во земјиштето на Постол, но и од нозјата и говорот на Постол. За обичаите не можам да кажам ништо, ниту, колку што ми е познато, во нив нема и никакви разлики помеѓу кџрските и полските села.

Сите површини или само врната земја на с. Постол се определува на 48 или 54.000 полница (дудуми), не помнам добро, и исто така приближно можам да кажам дека од северната граница на постолскиот терен до реката имаше три часа пат, т.е. околу 15 километри, а од исток на запад околу два часа пат, т.е. околу 10 километри.

Во секој случај атарот е многу голем и тој би можел да исхранува три или четири села како Постол, што тогаш имаше 60–70 населени куќи. Порано навистина имало барем уште две села на постолското земјиште што кон крајот на XVIII в. почнале да опаѓаат и во првата половина на XIX в. наглово загинале. Едното било на источната граница на постолското земјиште, крај самиот друм (Via Egnatia) и го носело името Сасалија, а другото било во полето меѓу Малото и Големото Блато, поблиску до првото, и го носело името Новото Село. Причината за нивното загиѓување се турските зулumi на криаиите и даавиите. Второто, за чие потекло имаше спомени од прикажките на баба ми Ивана (сестра на дедо ми), како да било тоа основано од избегани соселани и селани од други села, свршило со изгорувањето од турски криаици. Благодареејќи на турски грабежи, било разорено и се растурило и селото Чауш-

лија, во кошто се зачувал само конакот на владетелот и неколку цигански куќи.

Втората причина поради која постолскиот терен, особено неговата северна половина, нема барем уште едно село, е отсуството на натловена вода и затоа чудната и тврда плодородна (длабока) црна земја таму си останува само за пасишта наместо да биде искористувана за земјоделство и лозарство.

Две третини од целото постолско земјиште е кабр, т.е. ридеста, нерамна земја, изобразена ту со поклобови, ту со потесни, ту со поплитки долини и со слаб наклон кон југ. На север и особено на северозапад површината има подив (суров) и величествен изглед, а на југ, особено под селото, таа незабележливо се смена со Малото Бито и со Полего.

Постол е сиромашен со шума. Одавј на крајниот север на неговата граница има малечка шумка, наречена „Курџата“, која, постојано исекувана, наместо дрва (дабови), одвај им дава на селаните „шумки“, т.е. дабови гранки. Наместо дрва затоа селаните повеќе се служат со кутури од ископаните стари лозја, со исушени лажја, со шумата од царевката и со „кркова“ особена трева што ја има во полето, за фуриите за печене леб.

Северната половина од земјиштето на Постол останува речки неискористена, ако не се земат предвид малкуте „шумки“ што се донесуваат од таму, пасенето на работниот добиток во 1–2 месеци лете, кога се собираат 10–15 души селани и заедно со својот добиток вокуваат во Крот. Нивите се мошне ретки и ретко се оддалечени на север од селото повеќе од 1 час. Причината за тоа, освен немањето вода, е иште и опасноста за животот и добитокот: ќе те нападне некој Турчин, ќе те убие и ќе ти го отера добитокот без да забележи некој.

Сосем друго нешто е јужниот, источниот и западниот дел од постолското земјиште. Тука сè се гледа од самото село. Тука има и повеќе патишта, по-